

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Meddelat: 18/6 2007

30 kap. 5 § kyrkoordningen

D yrkade att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar skulle pröva om T hade "brutit mot tystnadsplikten, om han genom sitt handlingssätt har visat sig uppenbart olämplig att utöva biskopsämbetet, om han har fullgjort sitt ansvar som biskop och om han har vilselett kyrkorådet".

D anförde till stöd för sin anmälan bl.a. följande. "Vid minst två tillfällen har biskop T offentligt uttalanden som avser min person. - - - Det är uppenbart att han vill skada min person och mitt anseende. Utan att namnge mig framgår det tydligt att det är mig han avser i beskrivningen av en person som nyligen tvingats sluta sin tjänst i Y domkyrkoförsamling. Han påstår att jag spritt rykten om honom och att han bett domkapitlet undersöka saken. Domkapitlet har inte funnit något som styrker biskopens uppgifter. Likväl utlämnar biskopen mig. Jag står som diakon under biskopens tillsyn. Han har ytterst ett ansvar för all personal och deras arbetsmiljö i stiftet. Jag hemställer att Ansvarsnämnden prövar om biskopen 'brutit mot tystnadsplikten' genom att utlämna mig till offentligheten med obevisade påståenden som härrör från sådant som faller inom självvårdens ram, - - - om biskopen genom sitt handlingssätt 'visat sig uppenbart olämplig' att utöva biskopsämbetet när han för rykten vidare, som domkapitlet inte funnit några belägg för, - - - om han fullgjort sitt ansvar som biskop genom att meddela mig att han inte längre kan utöva den tillsyn över mig som kyrkoordningen föreskriver, - - - om han genom osanningar vilselett kyrkorådets AU och förmått den att vidta sådana åtgärder att jag tvingats lämna min tjänst."

D åberopade till stöd för sin anmälan en mängd skriftliga handlingar.

T yttrade sig över anmälan och anförde i huvudsak följande. "Bakom anmälan ligger motsättningar ifråga om kyrko- och ämbetssyn som har präglat hela min ämbetsperiod som biskop. Den falang anmälaren tillhör har aldrig velat acceptera valutgången år 2003 och anmälan bör kanske ses i detta sammanhang.

Jag begränsar mig till att svara på de fyra frågor hon har bett ansvarsnämnden pröva:

1) 'Brutit mot tystnadsplikten'

Jag har aldrig getts möjlighet till någon form av självvårdande samtal med anmälaren, och definitivt inte haft något samtal som kan falla under tystnadsplikten. De svar jag har gett till medier har utan namns nämnande varit rena sakupplysningar.

2) 'Olämpligt handlingssätt'

Jag har varit noga med att inte föra några rykten vidare, vilket är särskilt naturligt då det har gällt både osanna och ofördelaktiga rykten gällande mig själv. Varför skulle då jag föra dessa vidare? Om anmälaren har jag inget yttrat offentligt, men låtit en grupp i Domkapitlet helt utan min medverkan pröva om anklagelserna mot anmälaren går att på ett rättssäkert sätt verifiera. Personer som i privata sammanhang har hört anmälaren tvärsäkert uttala sig om mitt sexualliv (sic!), har dock valt att inte uttala sig inför Domkapitlet. Till saken hör att anmälaren är allmänt fruktad och att de som har valt att tala har gjort det med hänvisning till att de var rädda för att själv bli trakasserade.

3) 'Ansvar för tillsynen'

Då anmälaren efter Domkapitelsprövningen inte längre hälsade på mig och trots uppmaningar vägrade tala med mig ens i närvaro av en opartisk tredje person bad jag kyrkorådet om hjälp att utföra den praktiska tillsynen. Själva tillsynsansvaret har jag naturligtvis aldrig frånsagt mig. Detta var en ovanlig åtgärd, och delegationen skulle normalt ha lämnats till hennes arbetsledare, men denne var domprosten som hon är gift med, och av hänsyn till hans jävssituation valde jag därför denna lösning.

4) 'Vilseledande uppgifter'

De uppgifter jag i kraft av mitt tillsynsuppdrag har lämnat till kyrkorådet har gällt min bedömning av

henne som konfirmandlärare. Bedömningen har grundats på klagomål och personliga anmärkningar från både konfirmandföräldrar och ungdomar, och jag har till kyrkorådet lämnat min uppfattning att hon är olämplig för sådana arbetsuppgifter. Till saken hör också, att deltagarantalet i domkyrkodistriktet där hon har varit lärare, år för år har sjunkit och är lägst i stiftet, samtidigt som satsningen på att öka konfirmandfrekvensen hör till stiftsstyrelsens högst prioriterade områden. Det hon kallar 'osanning' är att jag till kyrkorådet framförde att konfirmander 'hade hoppat av' läsningen. Vid närmare granskning hade dessa aldrig påbörjat läsningen hos henne, utan istället valt att gå och läsa i ett annat pastorat.

När det gäller hennes tjänst, har jag varit noga med att inte lägga mig i arbetsgivarfrågan som ligger på kyrkorådet. Enligt uppgift från rådet har man efter vederbörliga fackliga förhandlingar samstämmt om ett skäligt pensionsavtal. Anmälaren slutade sin tjänst som diakon den 1 mars 2007.

Med hänvisning till ovanstående hemställer jag om att Ansvarsnämnden ogiltigförklarar anmälan som grundlös."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Eva Brunne och Kerstin Bergman) anförde i beslut den 18 juni 2007:

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen skall Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften.

Ansvarsnämnden skall med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vagningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vagningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Ansvarsnämnden konstaterar inledningsvis att det av utredningen inte framgår något som tyder på att D och T har haft samtal av själavårdande karaktär. Det är därmed inte visat att T har brutit sin tystnadsplikt.

Vad sedan gäller Ds övriga anmälningspunkter finner Ansvarsnämnden anledning att något kommentera Ts hantering av tillsynsansvaret för D i hennes egenskap av diakon. T har, då han ansett sig inte kunna fullgöra den praktiska tillsynen, överlämnat denna uppgift till kyrkorådet i Y domkyrkoförsamling. Det är emellertid inte en uppgift för ett kyrkoråd att utöva tillsyn över anställda som utövar kyrkans vigningstjänst (jfr 2 kap. 5 § och 4 kap. 5-8 §§ kyrkoordningen. Med hänsyn till föreliggande jävssituation för Ds arbetsledare borde tillsynsuppgiften i stället ha delegerats till kontraktsprosten eller ytterst till domkapitlet. Nämnden finner emellertid inte att T har handlat på ett sådant sätt att det finns anledning att ingripa från nämndens sida.

Nämnden finner inte heller att vad D anför i övrigt skulle medföra att T i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Ds anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida.

Ansvarsnämndens beslut: Ds anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden.

Ärendenummer: AN 2007/4

Beslut 7/2007